

III FEJEZET

Költészet? Te ezt költészetnek nevezed?

DANNY FIELDS: Amikor máshol nem jutottam szexhez, lementem a Max's Kansas Citybe. Ez egy bár és étterem volt, kétsaroknyira attól a helytől, ahol laktam, az ember egész éjjel elüldögélhetett ott, és annyi kávét ihatott, amennyit akart. Ingyen volt. És mindig aláírta a csekket, és soha nem fizette ki a számlát. Büntudatot éreztem, mert volt egy kétháromszáz dolláros kifizetetlen számlám. Azt hiszem, a hatvanas években az soknak számított. Voltak barátaim, akik úgy írták alá a csekket, hogy „Donald Duck” meg „Fatty Arbuckle”. Egyszerűen csodás volt, az összes pincérlány meg annyira gyönyörű... meg az összes pincérfű...

Az ember az összes pincérfűvel szexelhetett. Mármost nem ott helyben, hanem később. És bárkit, aki belépett a helyiségbe, megdughattál, mert mind a hátsó teremben akartak lenni. És azt mondta az ember: „Dugjál velem, és én majd egy jó asztalhoz ültetek.”

Szóval laza hely volt, de nem egy melegbár, hála istennek. Utáltuk a melegbárokat. Melegbárok? Ugyan kérem, ki akart melegbárokba járni? A Max's-ben az ember bárkit megdughatott, és ez volt benne a jó.

LEEE CHILDERS: Az Elektra Recordsnál Danny volt a cég csodabogara. Az volt a dolga, hogy valamiképpen biztosítsa a kapcsolatot a lemeztársaság ostoba döntéshozói meg az utca között. Akkoriban a „cég csodabogara” egy ténylegesen létező munkaköri leírás volt. Ő mondta meg nekik, hogy mi a jó, és mi nem az, leginkább pedig, hogy mi a menő.

A lemeztársaságoknak elég eszük volt annak belátásához, hogy ők nem menők. A hatvanas években be kellett látniuk, hogy fogalmuk sincs semmiről. Ezért felfogadtak embereket, akiknek az volt a dolguk, hogy menők legyenek. Remek elgondolás.

DANNY FIELDS: Felfogadtak valakit alacsony beosztásba, aki trapéznaprágot hordott, füvet szívott és LSD-t szedett az irodában – engem. És én tényleg szedtem LSD-t az irodában. Üldögéltem, és csak nyalogattam. Narancsszínű volt a kezem.

STEVE HARRIS: Az Elektra Recordsnál dolgoztam, és Kaliforniában voltam Jac Holzmannel, az Elektra elnökével, amikor először elment megnézni a Doorst a Whiskey-be. Visszajött és így szólt: „Láttam egy igazán érdekes zenekart, és azt hiszem, szerződtetni fogom őket.” És meg is tette. Aztán eljöttek New Yorkba, hogy adjanak egy koncertet az Ondine-ban, az Ötvennyolcadik utcában, a híd alatt.

DANNY FIELDS: Emlékszem, Morrison a »Light My Fire«-t énekelte aznap este, mert ez volt az egyetlen jó számuk.

TOM BAKER: Egy hosszú asztalnál, a színpad mellett ültem Andy Warhollal meg a sleppjével. Pam Courson, Morrison barátnője mellettem ült, és nagyon izgatott volt. Azt mondta nekem: „Jim igazán nagyon készült a mai fellépésre. Felejtse el azt a szart a Gazzari’s-ban, most az igazi Jim Morrisont fogod látni.”

Amikor a Gazzari’s-ban, abban a Sunset Strip-i klubban láttam őket, Jim csak tántorgott a színpadon, mert telenyomta magát LSD-vel, és be is rúgott. A színpadi teljesítménye hitvány volt, kivéve egy pillanatot: miközben a műsor elején átcsatlett-botlott egy dalt, megeresztett egy torka mélyéről jövő, vérfagyasztó üvöltést. Pat dühös volt rá, és folyton azt mondogatta nekem, hogy nem a legjobb formájában láttam. Mire mondtam, hogy jó a srác, de ne mondjon még fel a munkahelyén.

De amikor befejezte a műsort az Ondine-ban, elképedve ültem ott. Pamelára pillantottam. Odahajolt hozzám, és így szólt: „Én megmondtam neked.”

Utána a Doors rendezett egy bulit egy klubban, hogy megünnepeljék a sikerüket. Amikor vége lett, Jim meg én a Negyvenhatodik utcára vezető lépcső aljánál állva beszélgettünk. Későre járt, és a környék tele volt egy csomó zsaruvallal meg mindenféle aljanéppel. Morrison váratlanul nekiállt üres üvegeket hajigálni az utca irányába.

Megragadtam a karját, és rákiabáltam: „Mi a jóistent csinálsz, hogy a franc essen beléd!”

Rám se hederített, felhajított egy újabb üveget, egyidejűleg megeresztett egyet azokból a vérfagyasztó ordításokból. Arra számítottam, hogy egy egész sereg zsaruvallal le oda. Egy utolsó üveg és egy utolsó ordítás után Jim sarkon fordult, és eltűnt. Frustrált voltam, mert meg akartam mondani neki, hogy végre találkoztam valakivel, aki igazán megszállott.

DANNY FIELDS: Másnap el kellett mennem a lemeztársasághoz, ezért azt mondtam nekik, hogy van ez a dal a tűzről, és ha ki akarnak adni egy Doors-kislemezt, akkor ezt adják ki.

Mire ők: „Hát, az túlságosan hosszú.”

Aztán egyre többen ajánlották ezt a számot. Eleinte elzárkóztak, de miután a lemezlovasok visszajelzéseiből megtudták, hogy egy potenciális slágerről van szó, ha a közepéről kiveszik azt a hivalkodó ostobaságot, kezdtek odafigyelni. Fülbemászó dallam volt.

Így hát elküldték a stúdióba Paul Rothchildot, mondván: „Paul, vágd meg az anyagot.” És Paul megtette. Hallani lehet a közepén a vágás helyét. És bejött a dolog. Number one lett.

STEVE HARRIS: Azt hiszem, Dannynek gondjai voltak Jim Morrisonnal, mert Danny úgy gondolta, hogy vezetgetheti Jimet. Kaliforniában a Castle-ban összekaptak, Jim nagyon részeg volt, és be is szívott rendesen, Danny pedig félt, hogy Jim meghal, ha volán mögé ül. Ezért Danny elvette Jim kocsikulcsait, ő pedig igazán berágott ezért Dannyre.

DANNY FIELDS: Los Angelesben voltam, a Castle-ban, Edie Segdwickkel meg Nicóval, akik valami okból Hollywoodban tartózkodtak, nem emlékszem, miért. A Castle egy kétemeletes ház, melyet valami öreg hollywoodi díva rockbandáknak adott bérbe. Mindenki megszállt ott: Dylan, a Jefferson Airplane, a Velvet. A tulajdonos azért adta ki rockbandáknak, mert olyan romos állapotban volt, hogy nem volt mit féltetni rajta.

Közvetlenül azelőtt, hogy L. A.-be érkeztem, San Franciscóban megnéztem a Doorst a Winterlandben. A koncert után hátramentem az öltözőbe, ahol nagyon slamos és ronda groupie-k nyüzsögtek Morrison körül. Úgy gondoltam, hogy ez árt az imázsának. Ezért elhatároztam, hogy összehozom Morrisont Nicóval. Ez egy *shiddach* volt, ami jiddisül a társközvetítés megfelelője. Azt akartam, hogy Jim találkozzon Nicóval, hogy beleszeressen, és ráébredjen, miféle lánnyal kellene járnia. Úgy ér-

tem, én sokat agyaltam ezen. Igazából semmi jogom nem volt beleártani magam, de...

Soha nem tartottam sokra Oliver Stone-t, és csak rontott a megítélésen, hogy megnéztem a Doors-filmben az ő verzióját Morrison és Nico találkozásáról: „Helló, Nico vagyok, szeretnél lefeküdni velem?” Hát az fényévekre járt a valóságtól.

Valójában az történt, hogy találkoztam Morrisonnal az Elektra Los Angeles-i irodájában, és a bérelt kocsijával utánam jött a Castle-hoz. Morrison bevonult a konyhába, ott volt Nico, és ott kerülgették egymást.

Aztán a padlót bámulták, és egy szót sem szóltak egymáshoz. Mindketten túlságosan poétikusak voltak, hogy bármit is szóljanak. Nagyon unalmas, poétikus, néma dolog volt, ami zajlott köztük. Azonnal misztikus kötelék jött létre közöttük; azt hiszem, Morrison meghúzta Nico haját, aztán folytatásképpen kegyetlenül berúgott, én meg odaadtam neki a kábítószerem maradékát, amit Edie Sedgwick nem lopott el.

Akkoriban soha nem keltem útra a magam kis készlete nélkül. Apám orvos volt, szóval könnyen hozzáfértem a pirosakhoz, sárgákhoz, feketékhez, a Tuinalokhoz, mindenhez. De mivel együtt éltem Edie-vel New Yorkban, tudtam, hogy kivételes tehetségű kleptomániás, különösen ha drogokról van szó. Edie-nek egyszerűen vérepszimata volt a receptre kapható drogokat illetően. Szóval abban a pillanatban, ahogy megérkeztem a Castle-ba, amikor tudtam, hogy Edie nem figyel oda – Dino Valentitől búcsúzkodott a kocsifelhajtón –, felslisszoltam, és gondosan eldugtam a kábítószeremet egy olyan helyre, amit biztonságosnak véltem, a hátsó hálószobában egy dupla matrac alá.

Amikor később visszamentem értük, naná hogy meg voltak dézsmálva. Edie megtalálta őket. Így hát fogtam, ami maradt, némi LSD-t, és odaadtam Morrisonnak, aki annyira betépett, ráadásul olyan rettentően berúgott, hogy azonnal a volán mögé akart ülni.

Szóval kivettem a slusszkulcsait, és eldugtam őket a kocsijában. Félttem, hogyha részegen volánhoz ül, baleset érheti, behajjt egy szakadékba, engem meg kirúgnak az Elektrától. Az Elektra pénzén voltam ott, és elég hülyén nézett volna ki, ha a szólóénekes életét veszti, mert a cég munkatársa LSD-t adott neki.

A Castle-ban nem volt telefon. Morrison nem tudott kijutni onnan. Tudta, hogy én vettem el a kulcsokat, de annyira be volt tépve... végül elment lefeküdni.

Amíg aludt, Nico sírva jött a szobámba: „Ó, meg fog ölni! Ó, meg fog ölni!”

Mire én: „Hagyj engem békén, aludni próbálok.”

Zokogott. Kiment, vissza a szabadba, aztán megint hallottam, hogy óbégat. Kinéztem az ablakon az udvarra, és láttam, hogy Morrison csupán a haját cibálja, így hát megint lefeküdtem. Aztán David Numan, aki szintén a Castle-ban szállt meg, a szobámba rontott: „Jobb lesz, ha ezt megnézed.”

Szóval megint felkeltem, és Nico odakint volt a kocsifelhajtón, még mindig zokogott, miközben Morrison meztelenül felmászott a holdfényben a háztetőre. Egyik kis toronyról a másikra ugrált, miközben Nico zokogott.

Visszamentem aludni, és ennyi volt az eset: Morrison cibálta Nico haját, és meztelenül parádézott, Nico óbégatott, én meg egy-két napig eldugva tartottam a kocsikulcsait, amíg rendbe nem jött.

Ő meg persze attól a pillanattól fogva utált engem ezért.

NICO: Vitatkoztam Jimmel. Megkérdezte, felmásznék-e vele a Castle-ra. Kérdeztem tőle, hogy minek, de nem tudott válaszolni.

Nem pozitív cselekvés volt, nem is destruktív; nem változtatott semmin. Szóval miért csináljak valamit, ami ennyire hiábavaló, csak hogy őt kövessem? Nem volt benne spiritualitás vagy filozófia. Egy részeg ember magamutogatása volt.

RONNIE CUTRONE: Nagyon odavoltam Jim Morrisonért, de Jimmel kocsmázni nem volt kellemes. Nagyjából egy évig minden este vele lógtam, a bárban Jim nekitámaszkodott a pultnak, rendelt nyolc vodka-narancsot, lerakott a pultra hat Tuinalt, megivott két-három vodka-narancsot, aztán rájött a vizeletnek, de nem akart ott hagyni a pulton öt-hat teli poharat, ezért elővette a farkát, és ott helyben hujyozott, erre odajött valami lány, leszopta, aztán Jim végzett a maradék italaival, benyomta a maradék Tuinalt, aztán bepisált, végül Eric Emerson meg én hazavittük.

Ilyen volt Jimmel egy tipikus kocsmázós este. Amikor viszont LSD-től tépett be, Jim igazán nagyszerű és humoros volt. De az esetek többségében csak egy beseggelt drogos volt.

RAY MANZAREK: Jim egy sámán volt.

DANNY FIELDS: Jim Morrison egy durung volt, egy goromba, rosszinulatú seggfej. Elvittem őt a Max's-be, és förtelmesen viselkedett, egy fasz volt. Költőnek meg dilettáns. Legyalázta a rock and roll irodalmi színvonalát. Sekélyes, ócska hablatyolás az egész. Talán egy-két jó költői kép, semmi több.

Patti Smith viszont költő volt. Szerintem ő az irodalom rangjára emelte a rock and rollt. Bob Dylan szintén. Morrison írásait nem tartom költészetnek. Humbug a javából, ócska hablaty. Ámítás hülyegyerekeknek. Csak a tinik vették be ezt a süketelést. Rock and roll a tizenhárom éveseknek. Na jó: tizennégy.

Morrison emberi varázsa és nagysága azonban jócskán meghaladta költői tehetségét. A lénye erősebb, szexibb volt, mint a költészete. Előadóként titokzatos, sokoldalú, bonyolult és karizmatikus volt. Nem véletlenül szerettek bele olyan nők, mint Nico és Gloria Stavers, a *16* magazin szerkesztője, bizonyára nem a fölényeskedő férfi gorombasága tett rájuk olyan nagy hatást. A költészete pedig végképp nem. Biztos vagyok benne, hogy nem a költészetével hatott rájuk. Nagy farka volt. Ez a magyarázat.

GERARD MALANGA: A Nyolcadik utcán sétálva hallottam, amint két lány összeség mögöttem: „Nem Jim Morrison ez?” Haha. Kedvem lett volna azt mondani: „Nem, az én állam valamivel szögletesebb.” Olyan jelentéktelennek éreztem magam egy pillanatra, de igazából nagy ívben beleszartam.

DANNY FIELDS: Az igazi rocksztár voltaképp még gyerek. Hogyan is ne rontaná el mindaz, amiben része van? A legtöbb rocksztárral valójában elég mostoha a sors: züllés, mindenféle csetepaté, kiszipolyozás és romlás vár.

És mi történik, ha elhízik az ember, mint Jim Morrison? Akkor már nem néz ki jól azokban a ruhákban.

Jim Morrison 1966 telén járt itt először, s akkor még tényleg jól festett ebben a szerelésben. Még akkor is csodásan nézett ki, amikor 1967-ben megjelent az első albumuk. Akkor volt a legjobb formájában. Nagyjából egy évvel később tinibálvánnyá vált, és egyre több felesleget szedett fel magára. Szerencsétlenségére olyan alkat volt, aki az arcára kezd hízni, így a szemei, amelyek egyébként soha nem voltak túl szépek, eltűntek.

Aztán szakállt növesztett, lomha, kövér, részeges alak lett.

Szóval én arra gondoltam, hogy hozzanak nekem egy másikat. Hozzák el nekem tálcán a fejét. Hozzanak nekem egy újat.

2. FEJEZET

A világ elfeledett gyermekei*

RON ASHETON: Az öcsém, Scotty meg a szomszédunk, Dave Alexander kőkemény punkok voltak. Én csak egy elbaszott alak voltam. Az iskolában afféle csodabogárnak számítottam, a balfék voltam, a fura szerzet, és mindig „dagadt Beatle”-nek hívtak, mert amikor valami „rendes ruhát” kellett felvenni, én Beatles-öltönyt viseltem.

Nem volt sok barátom. Leginkább a nácikért voltam oda. Német-órákra jártam, és Hitler-beszédeket nyomtam. SS-kitűzőkkel mentem iskolába, az összes könyvemet telerajzoltam horogkeresztekkel, mindenkinék a képére Hitler-bajuszt rajzoltam, és apró SS-jeleket rajzoltam a karomra. Szóval én nem voltam annyira kőkemény-punk-vagány, mint Scotty meg Dave.

Egyszerűen nem tudtunk beilleszkedni. Emlékszem az egyik tanévkezdésre. Fogadásokat kötöttem Scottyval meg Dave-vel, hogy mennyi ideig fogják húzni. Azt mondtam: „Dave, te valószínűleg három órát húzol ki, te meg Scotty, valószínűleg fél napot, én meg valószínűleg egy egész napot.”

Dave hozzám fordult, volt nála egy nagy doboz sör. Már megivott két ilyet, nagyjából délelőtt kilencre járt, és azt mondta: „Vesztettél. Most lépek le.”

Scotty ki akarta rúgatni magát, ezért odament valamelyik kölyök-höz, aki a szekrényénél állt, megragadta hátulról a karját, és kicsavarta. A kölyök berohant az irodába, mi meg hallottuk a hangosbeszélőn, hogy „Scott Asheton, jöjjön az irodába”. Lement, és már ki is rúgták.

* Utalás a 'Search and Destroy' című dal szövegére (I'm a world's forgotten boy the one who searches and destroys...) – a fordító.

IGGY POP: Ezek a srácok a leglustább, legtrehányabb disznók voltak, akiket a föld valaha a hátán hordott. Az anyjuk nagyon elrontotta és elkényeztette őket. Scotty Asheton: ő volt a fiatalos bűnöző. Az apjuk, az öreg Asheton meghalt, szóval otthon nemigen fegyelmezték őket... Dave Alexander és Ron Asheton például megpattantak az iskolából, és elmentek Liverpoolba, hogy a Beatles közelében legyenek.

RON ASHETON: Dave Alexander meg én szuperstréber módra mindent tudtunk az együttesek dolgaiban. Folyton lemezeket hallgattunk, és a Beatlesről vagy a Stonesról beszélgettünk.

Még zenekarunk is volt; mármint amolyan együttesfélénk. Dirty Shames volt a nevünk. Feltettünk valami lemezt, rágitároztunk meg-doboltunk, és azt mondogattuk: „Rohadt jók vagyunk!” Aztán levettük a lemezt, s akkor észrevettük, hogy nem is szólunk olyan jól.

Úgy lettünk híresek, hogy soha nem játszottunk. Egyszer le is hívtak bennünket a Discount Recordshoz, hogy találkozzunk azzal a sráccal, aki Detroitban, az Olympia Stadiumban az első Rolling Stones-koncert promótere volt. Azt akarta, hogy a Dirty Shames legyen a Stones előzenekara. Mi nagyon beindultunk, amíg rá nem jöttünk, hogy egyáltalán nem tudunk zenélni. Szóval azt mondtuk a srácnak, hogy: „Úgy fest, hogy meghallgatásra megyünk Los Angelesbe.”

Egy kis idővel később Dave azt mondja nekem: „Figyelj, én megyek Angliába. Jössz velem?” Így hát eladtam a motoromat. Egy Honda 3005-ösöm volt, amit kocs helyett kaptam, amikor megszereztem a jogosítványt. Szóval eladtuk a motort, és átrepültünk Angliába.

Elmentünk a Cavernbe megnézni a Who-t. Egy kurva gombostű sem lehetett volna leejteni, annyian voltak. Előrefurakodtunk, és nagyjából három méterre voltunk a színpadtól, amikor Townshend nekilátott összetörni a tizenkét húros Rickenbackerét.

Ekkor tapasztaltam meg először a teljes zűrzavart. Az emberek vadállatként marakodtak Townshend gitárjának darabjaiért, egymást ölve verekedték fel magukat a színpadra, Townshend meg lengette a gitárját a fejük felett. A közönség nem ujjongott, inkább állati zajokat lehetett hallani, üvöltést. Mindenki átment hót primitívbe, a terem olyan volt, mint amikor valaki egy darab húst dob a hetek óta éhező állatok közé. Félttem. Egyáltalán nem találtam mókásnak a dolgot, de megbaboná-

zott. Olyan érzést keltett, hogy: „Ég a repülőgép, süllyed a hajó, tiporjuk el egymást.” Soha nem láttam még embereket annyira megőrülni; attól a zenétől veszedelmes szélsőségekre ragadtatták magukat. Ekkor jöttem rá, hogy pontosan ez az, amit csinálni akarok.

Dave-et meg engem kirúgtak az iskolából, amikor hazaértünk, mert nagyon hosszú volt a hajunk. Én ráadásul hatalmas oldalszakállt is növesztettem. Térdig érő Beatle-csizmában jártam – egy súlyos, bőrből készült darab volt ez, olyan menő, „kubai” sarokkal – bőrmellényben és garbó nyakú pulóverben. Az osztályfőnök teljesen ki volt akadva, és azt mondta: „Ez így nem lesz jó.” Mire én: „Bekaphatja.” És elkezdtem a Discount Records előtt lebzselni, ahol Iggy dolgozott.

1966-ban, amikor középiskolában találkoztam vele, Iggy még Jim Osterberg volt, egy rendes kölyök. Egy menő társasággal lógott, akik sávolyindrágót, kasmírszvettert, pántos cipőt hordtak. Iggy nem cigarettázott, nem drogozott, nem ivott. Iskola után a Discount Recordsnál dolgozott, és én ekkor ismerkedtem meg vele közelebbről.

Mindig ott lebzsel az öcsém, Scott meg Dave Alexander is a Discount Records előtt, és köpködték a kocsikat.

WAYNE KRAMER: Scotty Ashetonról fontos tudni, hogy remekül verekedett. Megmentette az irhámát meg Fred Smithét.

Egy este elmentünk Ann Arborba, hogy megnézzük Iggyt, aki a Prime Moversban dobolt: abban a blues-együttesben, amely egy csomó eklektikus dolgot játszott. Iggy bizonyosan a legjobb dobos volt Ann Arborban. Egyszerűen verhetetlen.

Akkoriban hátrafésülve hordtam a hajamat, még nem álltam át az új módira. Fred lefésülte a haját, és az majdnem eltakarta a fülét, ami akkortájt radikálisan hosszúnak számított. Egyszerűen csak jól éreztük magunkat, néztük a zenekart, és odajött egy rakás főiskolás fickó, elkezdtek baszogatni Fredet, nyakon vágták, mondván: „Fiú vagy te, vagy lány?”

Mi csak ketten voltunk Freddel, ők meg sokan, úgyhogy azonnal felmértem, hogy ezek nagyjából két percen belül kinyírnak bennünket. Az meg nem igazán jó.

Ahogy egyre rázósabb lett a helyzet, odajött Scotty Asheton. Megfogta azt a fickót, úgy seggbe rúgta, hogy az átrepült a táncparketten, de előtte még közölte vele, hogy hagyjon békén minket, a barátai vagyunk.

Úgy értem, annyira imponált az egész, mert igazából nem tudtam, hogy ki ez a srác. Csak úgy ismertem Scottyt, mint a bátyját annak a lánynak, akivel Fred járt.

KATHY ASHETON: Iggy együttesét, a Prime Moverst először egy Mother's nevű Ann Arbor-i klubban láttam. Tizennégy éves voltam, még az ártatlan, szűz napjaimat éltem, és mindjárt másnap este az MC5 játszott. Detroitból jöttek, és senki nem tudta, hogy kicsodák.

Az MC5 detroiti utcakölykökből állt. Pomádés hajú népség volt. Wayne Kramer nagyon kente a haját, de Frednek hosszú haja volt, ami akkoriban ritkaságszámba ment. Így hát azonnal rágerjedtem Fredre. Igazából lejött a színpadról, és megkérdezte, akarok-e lassúzni, amíg a többiek zenélnék. Mondtam neki, hogy: „NEM!”

Fred ettől eléggé meghökkent, mintha azt hitte volna, hogy rá fogom vetni magam. Egyébként elérte, hogy táncoljak vele: lassúztunk.

WAYNE KRAMER: Több felállásban is léteztünk, mielőtt MC5-ként váltunk volna ismertté. Fred meg én rivális környékbeli bandákhoz tartoztunk a Lincoln Parkban, Detroit egyik külvárosában. Fred bandáját Vibratonesnak hívták, az enyémet meg Bounty Huntersnek, a hasonló nevű Conrad Colletta-dragster után.

Mindannyian szerettük a feltuningolt kocsikat meg a nagy teljesítményű motorokat. Nekem még állásom is volt egy versenypálya mellett, fagyaltot árultam, csak hogy minden héten ott lehessenek. A vérünkben volt a gyorsulási versenyzés. Úgy értem, hangos volt és gyors, akárcsak a zene.

Mókás dolog, ahogyan a gyorsulási versenyzés meg a rock and roll keresztbe porozták egymást. Én egy versenypályán tapasztaltam meg először az élő rock and rollt. Del Shannon volt az, a Ramrod nevű detroiti instrumentális zenekar kísérte. Összeillő piros zakókat viseltek, vadiúj Fender szerelésük volt, és a gyorsulási versenypálya visszatérő ágán adtak elő koreografált műsort. Azt hiszem, ez volt a legmenőbb dolog, amit valaha láttam.

Szóval Fred Smith meg én alakítottunk egy supergroupot a két környékbeli együttes legjobb zenészeiből. Később megszereztük Bob Tynert, aki amolyan beatnikféleség volt, és ő előrukkolt azzal, hogy legyen a

nevünk MC5. Rob azt mondta, hogy ez úgy hangzik, mint egy sorozatszám: illik az egész autógyári környezethez.

Tudod, mi detroitiak voltunk, az MC5 pedig úgy szólt, mintha az autógyárakból metszették volna ki. És csibészesen néztünk ki, mintha fiatalokú bűnözők lennénk. Pompadúrosan hátrafésültük a hajunkat, és szűk nadrágokat hordtunk.

KATHY ASHETON: Miután az MC5 fellépett a Mother's-ben, Fred Smith hazavitt a kocsiján. Egy barátnőmmel voltam, aki nálunk aludt aznap éjjel, szóval mondtam neki, hogy menjen előre, mivel egy kicsit kettesben akartam maradni Freddel.

Azt mondtam: „Csak szólj, hogy mindjárt megyek én is.”

Kiderült, hogy Fred remekül csókol. Valószínűleg egyike a legjobbaknak, akikkel valaha dolgom volt.

A bátyáim persze pattogtak, hogy egy totál idegennel vagyok odakint. Anyám megtudta, és a plafonon volt. Még nem múltam el tizennégy sem. De amikor Fred az ajtóhoz kísért, Ronnie bátyám odajött kilesni, és Ronnie-nak akkoriban hosszú haja volt, meg Frednek is, így hát azonnal az lett, hogy „rendben van a dolog”.

Én viszont bekattantam. Amolyan lányos rajongást éreztem Fred iránt. Majd' felfaltam a szememmel.*

RON ASHETON: Miután Dave meg én visszajöttünk Angliából, azzal a Chosen Few nevű bandával játszottam, és amikor feloszlott, középiskola után, abban az együttesben zenéltem, ahol Iggy volt a dobos, a Prime Moversben.

De kirúgtak. Nem tágítottam, és roadként dolgoztam nekik. Mindig megengedték, hogy beszálljak egy-két dalba, de aztán Iggy is otthagya a zenekart. Úgy döntött, hogy Sam Lay, a híres fekete blues-dobos lesz a mentora, ezért Chicagóba költözött.

IGGY POP: Miután meghallottam a Paul Butterfield Blues Bandet, John Lee Hookert, Muddy Waterst, sőt Chuck Berryt a saját zenéjüket ját-

* Az eredetiben: „I definitely had a TV Eye on him.” (Utalás egy Stooges-számra.) – a fordító.

szani, nem mehettem vissza a brit inváziót hallgatni, tudod, egy olyan együttest, mint a Kinks. Sajnálom, a Kinks nagyszerű, de amikor fiatal srác vagy, próbálsz rájönni, hogy mi az, ami ráz, és azt mondod, hogy „ezek a srácok úgy szólnak, mint a mókus őrs”.

Megpróbálkoztam a főiskolával, de nem ment. Találkoztam a Paul Butterfield gitárosával, Mike Bloomfielddel, aki azt mondta: „Ha igazán zenélni akarsz, Chicagóba kell menned.” Így hát elmentem Chicagóba tizenkilenc centtel a zsebemben.

Néhány lánnyal mentem, akik a Discount Recordsnál dolgoztak. Egy Bob Koester nevezetű srác házánál raktak ki. Bob fehér volt, és ő vezette ott a Jazz Record Martot. Megaludtam nála, aztán kimentem arra a környékre, ahol Sam lakott. Tényleg én voltam ott az egyetlen fehér srác. Ijesztő volt, de éreztem a kaland ízét is egyszersmind: azok a kis lemezboltok meg a mexikóiak, meg a színes ruhás emberek. Elmentem Samékhoz, és a felesége nagyon meglepődött, hogy Samet keresem. Azt mondta: „Hát, most nincs itt, de kérsz egy kis sült csirkét?”

Szóval összejöttem Sam Layjellel. Jimmy Cottonnal zenélt, én meg eljártam megnézni őket, és ellestem tőle, amit tudtam. És nagy ritkán be is szálltam, öt-tíz dollárt kaptam egy kisebb buliért. Játsoztam egyszer Johnny Young helyett: őt alkalmazták egy templomban, hogy fehéreknek játsszon, én meg olcsó voltam, ezért megengedte, hogy játsszak.

Rohadt jó érzés volt igazán közel lenni azokhoz az emberekhez; a fel fogásuk a jazzerekéhez állt közel. Arra lettem figyelmes ezekkel a fekete fickókkal kapcsolatban, hogy a zene úgy pereg az ujjairól, mint a méz. A maga egyszerűségében igazán gyermeki és elbűvölő volt. Egyszerűen egy nagyon természetes kifejezőmód és életstílus volt ez. Állandóan részegesek voltak, és nagyon-nagyon szexi és dögös volt az egész, csak egy csapatnyi srác, akik nem akartak dolgozni, és jól zenéltek.

Rájöttem, hogy azok a fickók magasan fölöttem állnak, és hogy amit csinálnak, az számukra annyira természetes, hogy nevetséges lenne, ha szorgalmasan lemásolnám őket, ahogy a legtöbb fehér blues-zenekar teszi.

Aztán egy este elszívtam egy spanglit. Mindig szerettem volna valami drogot kipróbálni, de soha nem volt rá alkalmam, mert a marihuána volt az egyetlen, amit ismertem, nekem meg igazából súlyos asztmám volt. Előtte nem érdekelték a drogok, sem a berűgás. Egyszerűen zenélni akartam, és összehozni valamit: csak ez érdekelt. De az a lány, Vivian, aki elvitt Chicagóba, hagyott nekem egy kis füvet.

Szóval egy este lementem a Loop melletti szennyvíztisztító telephez, abba az ipari körzetbe. Marina Towersnél minden csupa beton rakpart és szennyvízpára. Szóval szívtam a spanglit, és akkor leesett a dolog.

Azt gondoltam, az embernek a saját egyszerű bluesát kell játszania. Leírhatom a saját élményemet annak alapján, ahogy azok a srácok is leírják a magukét.

Tehát ezt csináltam. Sokat elsajátítottam az énekstílusukból és az előadásmódjukból a bluesok alapján, amelyeket hallottam, félrehallottam, vagy amelyeknek szándékosan kiforgattam az értelmét. Így aztán az ›I Wanna Be Your Dog‹ valószínűleg úgy született, hogy félrehallottam, a ›Baby Please Don't Go‹-t.

RON ANDERSON: Iggy felhívott Chicagóból, és ezt mondta: „Srácok, mi lenne, ha eljőnnétek értem?” Ez vezetett Iggy döntéséhez: „Mi lenne, ha alapítanánk egy bandát?”

IGGY POP: Amikor próbálni kezdtünk, tél volt, én meg anyámnál és apámnál laktam, mert nem volt pénzem. Nagyjából fél mérföldet kellett gyalogolnom a hóban a buszmegállóig. Aztán nagyjából negyvenperces buszozás után újabb tíz percet kellett gyalogolnom Ashetonék házáig.

RON ASHETON: Iggy egy lakókocsiban élt a Carpenter Roadon, ami Ann Arbor szélén van. Az Ann Arborba közlekedő busszal járt hozzánk. Emlékszem, egyszer levágatta a haját az anyja kedvéért, hogy pénzt szerezzen egy orgonára. Az anyja azt mondta: „Megveszem neked az orgonát, ha levágatod a hajad.”

Így hát olyan Raymond Burr-stílusúra vágatta a haját. Láttad azt a filmet, amikor Raymond Burr a szellemi fogyatékos fickót játssza Natalie Wooddal? Olyan kis csikófrizurája van, majdhogynem kefehaja.

Hát, valami okból Iggy ilyenre vágatta le a haját, és valami fehér nadrágot vett fel, amolyan kezeslábasfélét, és a zsaruk megállították, mert azt hitték, hogy elmeosztályról szökött.

IGGY POP: Nagyon kitartónak kellett lenni, ha be akart az ember jutni Ashetonékhoz, mert Ronnie meg Scotty mindig délig aludtak. Egyre csak csöngettem, csöngettem, csöngettem, és néha kinyitották, néha meg nem.